

[Landbrugsministeren.]

lovgivning med statsmidler foretager fejlinvesteringer. Jeg mener, det er lidt for hastet af mindretallet sådan at drage slutninger af en undersøgelse, som endnu ikke er foretaget, i hvert fald endnu ikke afsluttet. Jeg synes, det havde været mere rimeligt, om man havde afventet de undersøgelser, man i sin tid selv har været med til at bede om. Jeg har jo tidligere beklaget, at arbejdet ikke var færdigt, men jeg må måske minde om, at da det ikke blev færdigt, var det en enig kommission, altså også det konservative medlem af kommissionen, som indstillede en uændret forlængelse af bestående lovgivning, indtil arbejdet kunne færdiggøres.

Jeg finder derimod ikke grund til at bebrejde mindretallet, at det ikke stiller ændringsforslag. Jeg forstår, at her har mindretallet måttet bøje sig for en altovervældende overmagt. Sådan noget kan vi komme ud for alle sammen, og det berettiger jo i og for sig mindretallet til blankt at give op med hensyn til at stille ændringsforslag, som alligevel ikke havde nogen chance for at blive gennemført.

I øvrigt finder jeg ingen grund til at gå ind i en principiel debat på dette tidspunkt; jeg mener, den passende kan vente, til kommissionen er færdig med sit arbejde. Jeg er indforstået med at opfordre kommissionen til at fremme arbejdet og især at søge spørgsmålet om ændrede udlånsregler fremmet; de skulle så vidt muligt være færdige, således at forslag herom kan fremsættes i næste folketingsår. Jeg vil opfordre kommissionen til at bestræbe sig for, at dette kan ske, og det er også mit håb, at det kan lade sig gøre.

Jeg er også villig til, hvis det er nødvendigt, at udvide kommissoriet, men jeg vil dog minde om, at allerede det nuværende kommissorium levner mulighed for, at arbejdet kan tages op på et rimeligt grundlag. Jeg vil imidlertid understrege, at i så fald må man ikke vente, at kommissionen bliver færdig med hele sit arbejde inden næste folketingsår; så vil efter min mening kun spørgsmålet om udlånsreglerne kunne ligge færdigbelyst, og det andet må drøftes videre i den følgende tid.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets §§ 1-11 og dets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden: Lovforslaget går nu til fornyet udvalgsbehandling.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om udskrivning af indkomst- og formueskatten til staten for skatteåret 1959-60.

(Lovforslaget findes i tillæg A. sp. 1761, fremsættelsen i tidenden sp. 2591).

Formanden: Sammen med denne sag foretages de under punkterne 4 og 5 på dagsordenen opførte sager, nemlig:

Første behandling af forslag til lov om lempelse af beskatningen af merindtægt for skatteåret 1960-61.

(Lovforslaget findes i tillæg A. sp. 1789, fremsættelsen i tidenden sp. 2591).

Første behandling af forslag til lov om børnetilskud.

(Lovforslaget findes i tillæg A. sp. 1785, fremsættelsen i tidenden sp. 2591).

Lovforslagene sattes til forhandling.

Hans R. Knudsen: Det er 3 forlængelseslove, der her er til første behandling, og jeg har kun et par anbefalende bemærkninger til de to af disse lovforslag.

Børnetilskudsloven foreslås forlænget uden ændringer, hvilket vil sige, at vi fortsat bevarer den tilskudsskala, som indeholder en aftrapning af børnetilskuddene, hvorefter de som hidtil skal ophøre ved skala-indkomster på 15 000 kr. Jeg har tidligere fremsat udtalelser om vor mere principielle stilling til børnetilskud og børnefradrag. Det finder jeg ikke anledning til at gentage i dag, og jeg skal her nøjes med at give tilslutning til en forlængelse af børnetilskudsordningen for det kommende skatteår.

Med hensyn til lovforslaget om lettelse i beskatningen af merindkomst kan jeg også anbefale, at denne regel, der jo stort set går ud på, at merindtægter op til 10 000 kr.

[Hans R. Knudsen.]

får et fradrag ved beregningen af statskatten på 30 pct., kommer til at gælde ikke alene for det kommende skatteår, som vi tidligere har vedtaget, men også kommer til at gælde for skatteåret 1960-61, således at skatteyderne allerede nu får at vide, at denne lempelse også vil blive givet for de indkomstforøgelser, man kan opnå i indeværende kalenderår eller regnskabsår. Denne lempelse af merindkomstbeskatningen er naturligvis en midlertidig ordning, en ordning, der må ophøre, når vi når frem til en virkelig proportional beskatning i hvert fald af alle mellemindtægter, men det må også være rigtigt, at vi bibeholder lempelsesbestemmelser, indtil vi når så vidt med reformarbejdet, at den progressive beskatning bliver ændret også ud over det, vi kan nå frem til med det forslag til udskrivningslov, som her foreligger. Selv om vi derved når frem til en proportional beskatning op til de 12 000 kr., kan det ikke være tilstrækkeligt til at ophøre med at give denne 30 pct.s lempelse for merindtægter, og jeg anbefaler derfor også, at dette lovforslag gennemføres for skatteåret 1960-61.

Må jeg så tillade mig at gøre nogle bemærkninger om det mest betydende af de 3 her foreliggende forslag, nemlig lovforslaget om udskrivning af indkomst- og formueskat til staten for skatteåret 1959-60. Dette lovforslag bygger jo stort set på en uforandret udskrivning for det kommende skatteår. Den højtærede finansminister har tidligere udtalt, at han ikke fandt tilstrækkeligt grundlag for på nuværende tidspunkt at slække på den samlede skatteudskrivning, og af forslaget til den årlige finanslov vil man se, at der også for det kommende år er regnet med, at de personlige skatter skal give staten så nogenlunde det samme beløb som i indeværende år. Ganske vist er de personlige skatter opført med 1 955 mill. kr., men da der heri i modsætning til de foregående år er indeholdt den tidligere udskrivning til den fælleskommunale udligningsfond, vil det beløb, der for det kommende år ventes i personlige skatter, vel nogenlunde svare til det beløb, der indgår i indeværende år. Nu kender jeg naturligvis ikke meget til, hvordan indkomstskatterne kan ventes at indgå i år, men selv om finanslovforslaget

allerede er udarbejdet og fremsat i efteråret, går jeg ud fra, at den højtærede finansminister allerede på dette tidspunkt har haft et holdepunkt for den beregning, der er opstillet over de personlige skatter for det kommende år.

Vi har nu igennem et par år gennemført forskellige ændringer i ligningsreglerne, hvoraf en del først har virkning for indeværende skatteår, og hvis virkninger man måske først kan bedømme, når den økonomiske årsoversigt — som måske kan ventes, mens det foreliggende udskrivningslovforslag er til behandling — fremkommer. Vi kan vist dog gå ud fra, at provenuet for de personlige skatter er anslået efter nøgterne betragtninger, som vel også må holde stik i dag. Jeg kan derfor henholde mig til de indledende ord i bemærkningerne til udskrivningslovforslaget, hvori det siges, at lovforslaget i alt væsentligt er i overensstemmelse med de for indeværende skatteår gældende regler, og kan derfra gå over til at beskæftige mig lidt med den afgørende ændring i udskrivningsreglerne, der er foreslået, forslaget om at gå over til det, som også den højtærede finansminister beskæftigede sig ret indgående med i sin fremsættelsestale, nemlig proportional beskatning.

Det er jo netop på dette område, der nu er ved at komme skred i arbejdet med hele vort beskatningssystem. Det ser i øjeblikket ud til, at de største og de bedste resultater på det område først vil komme for den kommunale beskatnings vedkommende, hvor vi nu snart og også med virkning for det kommende skatteår helt kan afskaffe progressionen i beskatningen i købstæderne og for Københavns vedkommende i hvert fald kan afskaffe progressionen for bruttoindkomster til op omkring de 30 000 kr.

For statsskattens vedkommende må det efter alt at dømme gå lidt langsommere. Men det var for selve princippet om de skattefri grundbeløb og den faste procent alligevel et betydeligt fremskridt, da venstre og de konservative i december måned i fjor omsider var nået så vidt, at de kunne møde med — ja, ikke med et skattelovsfor-
slag ganske vist, men dog med et forslag til folketingsbeslutning om, at den højtærede finansminister skulle udarbejde forslag til en ny indkomstbeskatning, som netop var baseret på, at der for forsørgere blev givet

[Hans R. Knudsen.]

et skattefrit fradrag på 5 000 kr., og at den del af indtægterne, der lå over disse 5 000 kr., blev beskattet med en fast procent.

Jeg kan ikke undlade en bemærkning om, at da udskrivningslovforslaget blev fremsat netop med dette nye system, konstaterede næsten samtlige oppositionens blade, at nu havde finansministeren optaget det nye princip fra oppositionens forslag. Sandheden var imidlertid den, at det var oppositionen, der havde optaget ideen fra finansministeren, både ideen om det skattefrie grundbeløb på 5 000 kr. og ideen med en fast procent. Begge dele fandtes allerede, endda med nøjagtig det samme skattefrie grundbeløb, i den højtærede finansministers skattereformforslag af maj 1954. Det var heri, principet første gang blev fremsat, idet den højtærede finansministers forslag dengang gik ud på, at de første 5 000 kr., skatteyderne tjente, skulle være skattefrie, og videre blev der foreslået en beskatningsprocent på 17 for den øvrige del af indkomsten for skattepligtige indkomster helt op til 16 000 kr. Dette udmærkede forslag er altså ikke oppositionens opfindelse, men den højtærede finansministers. Hele 4 gange fremsatte finansministeren dette forslag, uden at det var muligt at få det gennemført.

Nå, men det er naturligvis ikke det afgørende, hvem der er ophavsmanden til et nyt og bedre system. For vort vedkommende er det imidlertid med største tilfredshed, vi omsider kan konstatere, at det nye og bedre system har fået principiel tilslutning fra alle partiers side. Det giver os de bedste forhåbninger om, at vi nu også kan påbegynde overgangen til proportionalbeskatningen for statsindkomstkatternes vedkommende.

Så melder det næste spørgsmål sig, nemlig i hvilket omfang vi allerede i det kommende skatteår kan gøre brug af dette nye system. Med den modstand, der stadig er til stede imod at ændre ved skattefradragsreglen, er det ikke muligt helt at overgå til proportional beskatning, ikke engang i det omfang, som den højtærede finansminister foreslog allerede i 1954. Overgangen vil, uanset omfanget, uvægerligt føre til et provenutab for staten. Det venstre-konservative forslag — her ser jeg bort fra fra den skæve fordeling, som det gav i skattelettelserne —

medførte jo et provenutab på i hvert fald 250 mill. kr., som man end ikke kunne anvise en rimelig dækning for — for at bruge det ærede medlem hr. Thorkil Kristensens betegnelse. Jeg forstår udmærket, at den højtærede finansminister ikke i øjeblikket tør foretage nogen almindelig nedsettelse af den samlede skatteudskrivning, f. eks. ved at give afkald på overbudgetteringen i finanslovforslaget. Det ville også efter vor opfattelse være uansvarligt at løbe en risiko for, at den økonomiske politik, regeringen med så stort held har ført, blev undergravet ved, at man på et for tidligt tidspunkt begyndte at slække på den.

Jeg må derfor på denne baggrund hilse det med glæde, at den højtærede finansminister trods den bundne opgave, han har stået over for, alligevel her kan møde med et forslag om at fritage alle forsørgere med indkomster op til 5 100 kr. i skattepligtig indkomst for statsskat, hvorved vel rundt regnet 50 000 skatteydere, hvis indtægter ligger mellem den gamle bundgrænse på 4 100 kr. og den nye, foreslåede på 5 100 kr., helt fritages for statsskat. Samtidig kan den højtærede finansminister foreslå, at der også for det kommende skatteår bliver en fast skatteprocent, i hvert fald for alle gifte skatteydere med skalaindkomster op til 12 000 kr., altså med bruttoindkomster på vel omkring de 15 000 kr., og for deres vedkommende med et skattefrit fradrag på de 5 000 kr.

Derved fjerner vi den progressive beskatning for sådan noget som 600 000 skatteydere, altså for mere end en tredjedel af samtlige skatteydere. Om dette siger den højtærede finansminister endda, at det er gjort under den forudsætning, at de nye udskrivningsregler skal indbringe nogenlunde samme beløb som de gældende regler. Men alligevel indeholder forslaget jo lettelser, både for dem med indtægter under de 5 100 kr., der helt slipper fri, og for næsten samtlige forsørgere med indtægter op til godt og vel 20 000 kr. i skattepligtig indkomst. Det er små lettelser, ganske vist, for de enkelte skatteydere, men alligevel lettelser, der vel nok beløber sig til en 30-35 mill. kr. Selv dette ret pæne tal på 30-35 mill. kr. drejer sig, når det kommer til stykket, kun om mellem 1 og 2 pct. af den samlede skatteudskrivning, og det er

[Hans R. Knudsen.]

vel heller ikke mere, set i dette forhold, end at vi måske tør regne med, at det kan blive kompenseret ved indkomststigninger.

Selv om jeg meget gerne så, at vi allerede i år kunne gå endnu længere med den faste skatteprocent end til de 12 000 kr., så er det, der her er foreslået, dog efter min mening en virkelig god begyndelse, og forhåbentlig kan vi snart gå endnu højere op i indkomstgrupperne med dette nye princip.

Jeg vil gerne understrege det betydningsfulde i, at den højtærede finansminister her ved overgangen til de faste procenter og det skattefrie fradrag ikke har ladet sig forlede til at sætte bundgrænsen lavere end netop til de foreslåede 5 000 kr. Jeg siger dette på baggrund af den diskussion, vi har haft om bundgrænserne for kommuneskatterne. Ved at holde fast på de 5 000 kr. har finansministeren sikret, at reformen begynder fra den rigtige ende, og at vi så kan bevæge os fremad i det tempo, der kan skabes grundlag for og samles flertal om. Jeg tror, at vi netop med det, der her er foreslået, foretager et afgørende skridt fremad også mod den skat ved kilden, som vi ved at et meget stort flertal af skatteyderne ønsker, og som jo netop er afhængig af, at der indføres sådanne reformer og sådanne forenklinger, som det foreliggende lovforslag er udtryk for.

Ja, jeg skal ikke sige mere om dette specielle nye, som findes i udskrivningsloven. Jeg skal anbefale de 3 lovforslag, og jeg vil gerne specielt fremhæve den gode begyndelse, der her er gjort til et nyt og et bedre skattesystem. Jeg anbefaler samtidig den del af indkomstskatteforslaget, som indeholder ændringer i reglerne for beskatning af udenlandske lotterigevinster.

Jeg går ud fra, at de 3 lovforslag, selv om det er forslag om forlængelse af gældende love, indeholder sådanne ting, at vi må forhandle om enkeltheder i det udvalg, som jeg regner med skal nedsættes. Jeg skal derfor nøjes med her med disse forholdsvise få ord at anbefale de efter min mening glimrende forbedringer med hensyn til skatteudskrivningen, der findes i forslag til lov om udskrivning af indkomst- og formueskat.

Thorkil Kristensen: Venstre kan tiltræde, at der, som foreslået i de to af lovforslagene, sker en uændret forlængelse for et år af ordningen med børnetilskud og ordningen vedrørende beskatning af merindtægter.

Vedrørende udskrivningslovforslaget, som jo er hovedforslaget i dette lovkompleks, vil jeg først gøre to almindelige bemærkninger. Det er ønskeligt, når man behandler den årlige udskrivningslov, at have et overblik over statens finanser i det kommende finansår, idet udskrivningsloven jo er et vigtigt led i den årlige finanspolitik. Jeg vil derfor fremsætte det ønske, at den højtærede finansminister enten her ved første behandling eller i udvalget, inden vi slutter af, giver en redegørelse for den øjeblikkelige vurdering af statsfinanserne i det kommende finansår og ikke blot af provenuet af indkomstskatten, som det ærede medlem hr. Hans R. Knudsen var inde på. Vi har for tiden i finansudvalget travlt med at behandle ændringsforslagene til finanslovforslaget, men jeg går ud fra, at finansministeriet allerede nu har et almindeligt overblik, hvorefter man kan skønne over, hvorvidt det kommende overskud bliver af den størrelse, som blev anslået ved finanslovforslagets fremsættelse, eller det bliver større eller mindre.

Det andet ønske angår en vurdering af samfundets økonomi, som jo hænger nøje sammen med finanspolitikken. Det ville derfor være ønskeligt, når vi nu skal behandle udskrivningslovforslaget, da at have den økonomiske årsoversigt, som jo plejer at komme på denne årstid. Jeg vil gerne benytte lejligheden til at spørge, hvornår den kan ventes.

Hvad angår selve udskrivningslovforslaget, skal jeg først gøre bemærkninger om et par mindre punkter.

Vi kan tiltræde, at § 36, stk. 1, i den hidtidige udskrivningslov udgår, idet bestemmelsen jo ikke mere har nogen særlig betydning. I de tilfælde, hvor det her er nødvendigt at foretage nedsættelse, kan man, som det er antydnet i fremsættelsen, benytte den almindelige regel i statsskatte-lovens § 37.

Den højtærede finansminister gjorde ved fremsættelsen nogle bemærkninger om en noget lignende regel i § 37, stk. 1, i den

[Thor kil Kristensen.]

nugældende udskrivningslov, som omhandler beskatning af lotterigevinster og lignende, og det vil jo i praksis hovedsagelig sige udenlandske lotterigevinster. Det blev her bemærket, at der særlig tænkes på det tyske lotto, der har været så meget omtalt. Det var den højtærede finansministers mening, at vi skulle opretholde denne bestemmelse i loven, men at den skulle administreres sådan, at disse lottogevinster og lignende blev beskattet som almindelige løbende indkomster, men at man dog naturligvis i de tilfælde, hvor ganske særlige forhold talte derfor, kunne ændre denne fremgangsmåde. Det forekommer os, at det ville være bedre at lade denne bestemmelse gå ud af udskrivningsloven, således at vi ikke her havde nogen særbestemmelse, men at dette automatisk gik ind under indkomstbeskatningens almindelige regler. Er der ganske særlige tilfælde, som ministeren antydede, hvor der kan være grund til at foretage lempelser, kan man også her benytte den almindelige regel i statsskattelovens § 37, stk. 1. Det vil derfor, forekommer det os, give klarere linjer, om denne bestemmelse udgår af udskrivningsloven og man nøjes med den almindelige nødbestemmelse i statsskatteloven.

Jeg skal dernæst gøre nogle bemærkninger om det, som jo er hovedindholdet i lovforslaget, nemlig det, der kaldes et første forsøg på at gennemføre proportional skat et stykke op i indkomstklasserne. Det var interessant for mig at høre det ærede medlem hr. Hans R. Knudsen iver for at påvise, at det var socialdemokratiet, der var ophavsmand til dette princip indførelse i dansk skattelovgivning. Det ærede medlem var ivrig efter at overbevise os om, at det var hans parti, der nu ville, at vi så vidt muligt skulle gå væk fra progressionen og gå over til det proportionale system. Dette fremkaldte hos mig særlige mindelser om mine oplevelser for godt 8 år siden, da jeg som finansminister i ministeriet Erik Eriksen fremsatte forskellige skatteforslag her i tinget; da kunne socialdemokratiet, som jo dengang var i opposition, ikke få disse skattelove progressive nok, og vi blev af den daværende opposition, som jo havde flertallet, tvunget til at gøre dem mere progressive bl. a. ved at

indføre en særlig skat på tillægsindkomster. Nu er socialdemokratiet altså blevet klogere, og jeg vil gerne complimentere det højtærede socialdemokrati for dette fremskridt.

I øvrigt er der vel grund til at pege på, at det princip, man nu altså vil til at nærme sig her i Danmark, har man haft i England i meget lang tid, så de, der har fulgt en lille smule med i engelsk historie og engelsk politik, behøver for så vidt ikke at diskutere, hvem af os her i Danmark der har fundet på det; det har nemlig ingen af os, det har England, som i så mange henseender har dannet mønster for de øvrige demokratiers udvikling.

Venstre har sympati for tanken om at gennemføre proportional skat et stykke op i indkomstklasserne — det fremgår af det forslag til folketingsbeslutning, som det ærede medlem hr. Hans R. Knudsen også nævnedes. Men vi er ikke tilfredse med den måde, hvorpå det gennemføres i det lovforslag, der her er fremsat.

De indkomstgrupper, hvor det særlig ville have betydning at gennemføre en proportional skat, ville vel i det store og hele være mellemindkomsterne. For det første fordi disse indkomster her i landet er forholdsvis hårdt beskattet sammenlignet med andre indkomstgrupper. Der er vist almindelig enighed om, at Danmark er et land, hvor mellemindkomsterne behandles hårdere i forhold til andre indkomster, end det sker i de fleste andre lande. Men dertil kommer, at det, som er den egentlige idé med at indføre en proportional skatteudskrivning i stedet for en progressiv, skal være, at man formindsker beskatningen af indtægtsforhøjelse. Derved skal man animere folk til at forhøje deres indkomster ved at gøre en forøget indsats i landets økonomi. Det er vel den egentlige tanke med det hele, og der er næppe tvivl om, at man netop hos dem, der har mellemindkomsterne, finder en stor del af de mennesker, som både har muligheden for at gøre en forøget indsats og er sådan indrettet, at de ville have interesse derfor, hvis det skattemæssigt var bekvemmere, end det er i øjeblikket. Men nu er det netop sådan, at den proportionale skat, som her er foreslået, stort set standser dér, hvor mellemindkomsterne begynder, og når man ikke har disse mellemindkomster

[Thorkil Kristensen.]

med, er der i virkeligheden meget lidt i det hele.

Derefter kommer noget, som jeg for mit vedkommende særlig lægger mærke til. Jeg har taget mig for at studere den foreslåede nye skatteskala særlig ved at sammenligne den med den, vi har i øjeblikket; og dér viser det sig jo, når man studerer det, som er det centrale, nemlig beskatningen af indtægtsforhøjelser, at denne for en stor del af mellemindkomsterne, ja, endogså af de mindre indkomster, er højere end efter den nugældende udskrivningslov.

Må jeg have lov at give et par eksempler. For en skalaindtægt på 5 100-6 000 kr. er beskatningen af en indtægtsforhøjelse i øjeblikket 15 pct. Den stiger til 24 pct. efter det foreliggende forslag. For en indtægt på 6 000-9 000 kr. beskattes merindtægten nu med 20 pct.; skatten stiger til 24 pct. For indtægter mellem 12 000 og 15 000 kr. stiger den fra 35 til 36 pct. Det er ikke meget, men dog altså ikke en nedgang. For indtægter mellem 17 000 og 18 000 kr. stiger beskatningen af en indtægtsforhøjelse fra 55 til 62 pct. Fra 18 000 til 50 000 kr. stiger den fra 60 til 62 pct.

Altså, i så betydningsfulde indtægtsklasser som disse fra 5 100 til 9 000 kr., fra 12 000 til 15 000 kr. og fra 17 000 helt op til 50 000 kr. beskattes en indtægtsforhøjelse stærkere efter det nye forslag end efter den nugældende ordning. Det vil altså sige, at for den største del af de såkaldte mellemindtægter er beskatningen af en indtægtsforhøjelse med forøget indsats hårdere efter det nye forslag end efter den bestående lov, og det samme gælder altså for en væsentlig del af de mindre indkomster mellem godt 5 000 og 9 000 kr. Jeg tilføjer, at for større indkomster fra 50 000 kr. og opefter er beskatningen af en indtægtsforhøjelse efter det nye forslag nøjagtig den samme som efter den gamle ordning. Dette betyder jo, at det, som skulle være den egentlige fordel ved det nye system, smuldrer væk i det forslag, der her foreligger. Når man ser på, hvad der i realiteten er det nye i dette forslag, er det noget helt andet. Det er simpelt hen en skatteomlægning, hvorved man letter en del af de mindste og de mindre indkomster, og så dækker

man sig ind ved at lægge mere skat på de større indkomster, specielt på de helt store.

Jeg ved naturligvis godt, at noget sådant er populært. Jeg kunne fristes til at sige, at det også er i overensstemmelse med de gammeldags socialdemokratiske principper, som det ærede medlem hr. Peter Nielsen på et møde her i byen sidste søndag bebrejdede det ærede medlem hr. Erhard Jakobsen at han ikke var ivrig nok for. Jeg ser altså nu, at den højtærede finansminister slutter op sammen med det ærede medlem hr. Peter Nielsen om de gammeldags principper, men dette er jo ikke i overensstemmelse med den interesse, den højtærede finansminister flere gange her i tinget har udtalt for den private opsparring, for vi ved jo alle sammen, at så populær en sådan skatteomlægning end er, er det en omlægning, som modvirker opsparring. Man lægger mere skat på de indkomstklasser, som især sparer op, og man letter skattebyrden i de indkomstklasser, hvor hovedparten af indtægten går til forbrug. Det forekommer mig også, at den skatteomlægning, man her foreslår, i virkeligheden er imod den advarsel mod en finanspolitisk lempelse, som den højtærede finansminister har fremsat.

Må jeg med disse bemærkninger sige, at vi vil naturligvis medvirke til en saglig forhandling om dette forslag i det kommende udvalg, men vi kan ikke medvirke til en udskrivningslov med det indhold, der her er foreslået, fordi vi mener, at den ikke indeholder de fordele, som skulle være hensigten med det nye system, og fordi den har de virkninger i uheldig retning for opsparringen, som jeg har omtalt.

Poul Møller: Det er jo en tradition ved denne lejlighed, at både det ærede medlem hr. Thorkil Kristensen og det ærede medlem . . . undskyld jeg, ja, nogle gange kan man tro for godt om sig selv — efterlyser den økonomiske årsoversigt. Jeg må også gøre det i dag. Jeg synes, det er forkert, at vi drøfter udskrivningen for det kommende år, størrelsen af den direkte beskatning, uden at have regeringens skøn over den samfundsøkonomiske og statsøkonomiske udvikling i det kommende år. Hvis der skal være mening i at udsende en årsover-

[Poul Møller.]

sigt, må det være den, at oversigten skal indgå i folketingets overvejelser, inden finansudvalget afslutter sit arbejde med hensyn til udgiftsbevillinger for det kommende år, og inden skatteudvalgene afslutter deres arbejde med hensyn til udskrivningen af skatter for det kommende år. Jeg vil derfor gerne sammen med det ærede medlem hr. Thorkil Kristensen efterlyse denne årsoversigt og spørge den højtærede finansminister, om han kan spørge den højtærede økonomiminister, hvornår man kan forvente at den vil foreligge her i tinget.

Dernæst vil jeg gerne bede den højtærede finansminister fortælle os noget om det forslag, som er fremsat, hvor store indtægter han regner med det vil give. Ministeren har et sted i bemærkningerne sagt, at han regner med en provenuedgang på 1-2 pct. af et provenu på omkring 2 milliarder kr. Jeg tror, det er en meget, meget fin udregning, der her foreligger, et meget fint skøn: at han skulle være i stand til med sikkerhed inden for 1 pct. at angive, at provenuet vil falde med 20-40 mill. kr., såfremt man gennemfører dette forslag. Det har vist sig år for år, at det er overordentlig vanskeligt overhovedet at skønne om, hvor meget denne lovgivning vil indbringe, og det er det, fordi man jo ikke helt kender indkomstforholdene. Det er først i marts-april måned, man begynder at vide noget virkeligt om indkomstforskydningerne i løbet af 1958. Men skal vi skønne, skal vi forsøge at opstille en sandsynlighedsberegning, må vi gøre det på det grundlag, at i 1958 har indkomsterne været højere end i 1957, også de skattepligtige indkomster; man har gennemført lønreformer, man har gennemført nye overenskomster i foråret 1958 og en reform af tjenestemandslønningerne fra 1. april 1958, og man har i erhvervene haft større indkomster i 1958 end i 1957. Alt dette skulle efter mit skøn medføre, at den direkte beskatning, statsindkomsts-katten, vil indbringe et betydelig større beløb i skatteåret 1959-60 end i 1958-59. Jeg vil derfor gerne udbede mig den højtærede finansministers oplysning om, hvordan man skønner denne indkomstpost vil blive på statsbudgettet for det kommende år.

Den højtærede finansminister kan jo

ikke uden videre forvente vor tilslutning til det af ham fremsatte forslag. Man kan ikke på forhånd gå ud fra, at vi vil løse reformproblemerne i den rækkefølge, regeringen dikterer. Vi har fremlagt vore reformtanker, og de er fremlagt også med henblik på det, man har drøftet i skatteudvalgene gennem årene. Vi har ment, at i de og de henseender kunne man formentlig opnå en mellemproportional som resultat af den debat, der har fundet sted; men nu tager regeringen de dele ud, som særlig interesserer den, og det er da klart, at det kan den ikke uden videre forvente vor tilslutning til.

Jeg synes, det havde været rimeligere, om den høje regering var startet med at lette mellemstandens skattebyrde, alene af den grund, at den højtærede finansminister ved flere lejligheder har erklæret, at det er mellemstanden, der er hårdest beskattet, det er på mellemstanden, skattetrykket hviler stærkest, hvis man sammenligner vort skatteniveau med forskellige andre landes. Men det er ikke det, regeringen gør. Regeringen fremsætter et forslag, der først og fremmest forsøger at lette de mindste indkomster og de noget mindre indkomster, medens der praktisk talt ikke vil komme til at foreligge lettelse for mellemstandens indkomster.

Jeg kan i den henseende henvise til vort eget skattereforforslag, der lægger hovedvægten på at lette skattebyrden for dem, der tjener fra omkring 12 000-13 000 kr. op til 17 000-18 000-19 000 kr. i skattepligtig indkomst, fordi vi mener, at det er her, den hårdeste skattebyrde ligger, her er progressionen kraftigst, her er der først og fremmest anledning til at lette byrden, således som den højtærede finansminister også har sagt adskillige gange.

Med hensyn til lovforslagets bestemmelser om indførelse af proportional skat er der jo det mærkelige, at der i den nye skala som helhed er mere progression end i den tidligere skala. Man indfører altså her et proportionalt skattesystem, hvorved man i virkeligheden forøger progressionen for visse indkomstgrupper.

Jeg er fuldstændig enig med det ærede medlem hr. Thorkil Kristensen i den betragtning, at når vi går ind for den proportionale skat, så gør vi det for at lette beskatningen af indkomststigninger. Det

[Poul Møller.]

har været vort formål for derigennem at fremkalde større lyst ude i befolkningen til ekstraindtægt, til øget arbejdsindsats. Men det, der sker ved dette forslag, er, at man har måttet lægge sig på så forholdsvis høje procenter, at indkomststigningerne bliver højere beskattet efter dette forslag selv inden for det beskedne interval, hvor man har gennemført en proportional beskatning, end de er efter den gældende skatteskala. Jeg synes nok, man kan sætte spørgsmålstegn ved, om det er så velsignelsesrigt at starte på den måde med en proportional skat, der forhøjer marginals-katten, skatten af indkomststigninger.

Dernæst foreslår den højtærede finansminister, at den beskedne lettelse, man ønsker gennemført for visse grupper af skatteborgere, delvis skal betales af andre. Den skal delvis betales af indkomster, som ligger over det, regeringen forstår ved mellemindkomster. Det fremgår af lovforslagets bemærkninger, at der vil blive forhøjelser for indkomster på omkring 30 000 kr. og derover, og disse forhøjelser vil betyde, at vi igen foretager indkomstudjævning.

Det ærede medlem hr. Thorkil Kristensen nævnte den udtalelse, som det ærede medlem hr. Peter Nielsen i søndags fremsatte om, at man skulle fastholde indkomstudjævningspolitikken i skattelovgivningen. Det mærkelige er jo, at samtidig med, at det ærede medlem hr. Peter Nielsen talte ude i Folkets Hus, talte den højtærede finansminister her på Christiansborg ved VUs kursus, og dér sagde den højtærede finansminister, at han i og for sig ønskede at forlade indkomstudjævningen i vor skattelovgivning, at han ikke mente, man længere skulle sigte mod yderligere indkomstudjævning ved hjælp af skatterne; det var der ikke behov for længere, fordi produktionen nu giver de muligheder, som arbejderne skal have for at forøge deres indkomster. Men samtidig fremsætter den højtærede finansminister et udskrivningslovforslag, som forøger indkomstudjæv-

ningen, som igen — man kan sige lidt — men igen tager noget mere fra dem, der ligger over mellemindkomsterne, for at give til dem med mindre indkomster.

Dette er jo ikke det eneste, vi i denne folketingsssamling har set i denne henseende. Hvis vi ser på de 3 skattelovsforslag, der har været behandlet i denne folketingsssamling, så vil man finde, at ejendomsskatterne i særlig grad kommer til at påhvile dem, der har indrettet sig med forholdsvis gode boliger, dem, der har indrettet sig f. eks. i parcelhuse, i egne huse, og dem, der har indrettet sig med forholdsvis høje huslejer, og at det kommunale skattelovsforslag, som ledsagede ejendomsskatteforslaget og skulle afbøde dets virkninger, lægger en øget beskatning på indkomstgrupperne fra mellemindkomsterne og opefter. Praktisk taget fra kommune til kommune forhøjer man beskatningen for denne del af befolkningen. Og så kommer her som rosinen i pølseenden den højtærede finansminister med sit udskrivningsforslag, der ligeledes forøger beskatningen af de højere indkomster. Derved får man en samlet bedømmelse af trekantregeringens skattepolitik, en bedømmelse, der overbeviser én om, at trekantregeringen endda med større styrke end tidligere, og mere end den socialdemokratiske regering gjorde det, fortsætter indkomstudjævningen.

Jeg har moret mig med som eksempel at tage en indkomst, som jeg ikke tror man fra regeringens side vil mene er for høj, nemlig en ministerløn. Jeg ved, at den høje regering endda har omgædedes med planer om at forhøje denne løn, og det kan måske også være rimeligt. Hvad sker der nu skattemæssigt med en person, der er lønnet som en minister, hvis det drejer sig om en person i erhvervslivet eller i staten, som har et tilsvarende ansvar, tilsvarende pligter og arbejdsopgaver og derfor har en særlig høj løn? Hvis man ser, hvad der sker for disse mennesker, og de kan vel ikke betragtes som velhavere, for så var der jo ingen grund til at foreslå forhøjelse på dette område, vil en sådan lønning i Vejle medføre en skatte-

[Poul Møller.]

forhøjelse, når kommuneskatteloven bliver gennemført og statsindkomstskatten forhøjet som her foreslået, på 2 500 kr. Bor den pågældende i Ålborg, bliver der tale om en forhøjelse på 1 400 kr., og er han så uheldig at bo i Hørsholm, bliver det en forhøjelse på 4 000 kr. om året. Det er dog for en sådan lønning anselige beløb, man her er kommet op på ved indkomstudjævningen, og det medvirker til at skrue sådanne indkomster i vejret for at skaffe dækning for den højere beskatning, de er underkastet.

Det er det samlede resultat af de 3 skatte Lovforslag, som jeg her har givet eksempler på. Vi er derfor fra vor side indstillet på, at den lettelse i beskatningen, som en oversigt over statsøkonomien kan give anledning til, må gennemføres uden dækning fra andre befolkningsgrupper, uden fortsat indkomstudjævning.

Den højtærede finansminister har sagt, at dette lovforslag kunne give et provenutab på 1-2 pct.; jeg ved ikke, hvor meget han regner med at forhøjelsen af skatten på de højere indtægter skal dække til modvirking af skattetabet på de mindste indkomster, men jeg vil gerne have et overblik herover og beder ministeren besvare det spørgsmål, således at vi kan se, at man må kunne give afkald på skatteforhøjelsen for visse borgere og ikke længere fortsætte indkomstudjævningen.

Vi er villige til en udvalgsbehandling om dette lovforslag, men vi vil som sagt ikke medvirke til en fortsat indkomstudjævning; det, der her skal gennemføres, må derfor betales af den højtærede finansminister, og når vi har fået et overblik over finanserne og statsøkonomien, kan vi afgøre, hvor meget finansministeren må give afkald på for at gennemføre de foreslåede lettelser.

I forslaget om udskrivning af skat findes en bestemmelse, der går igen år for år, hvori der aldrig bliver foreslået nogen forhøjelse. Den vedrører beskatning af brugsforeningerne.

I 1956 lykkedes det under udvalgsbehandlingen af udskrivningsloven at få den højtærede finansministers samtykke til at nedsætte et udvalg, der skulle se, om man kunne nå til enighed om en kooperativ beskatning i fremtiden, og det blev lovet, at dette udvalg skulle arbejde hurtigt. Der er nu

gået 3 år, uden at vi har hørt noget om udvalgets arbejde. Er det derfor ikke på tide, at vi får at vide, om man kan forvente, at dette udvalg snart afslutter sit arbejde, og om man kan vente, at der opnås enighed med hensyn til beskatningen i det pågældende udvalg?

Jeg skal med disse bemærkninger anbefale forslaget om udskrivning af indkomst- og formueskat til en velvillig behandling.

De to andre lovforslag, som er til behandling, kan vi anbefale. Så længe vi ikke har fået nogen egentlig skattereform gennemført, er det sikkert nødvendigt at fortsætte med disse to love i den skikkelse, hvori de her foreligger, og jeg skal derfor tilsige vor velvillige bistand til lovforslagenes gennemførelse.

Baunsgaard: I bemærkningerne til forslaget til dette års udskrivningslov hedder det indledningsvis, at lovforslaget i alt væsentligt bygger på de gældende regler om udskrivning af statsskat for indeværende skatteår. Det er jo rigtigt, for så vidt som man har tilstræbt samme provenu som hidtil, men der er god grund til at understrege, at det samlede resultat formentlig vil betyde en lettelse af statsskatterne på en 30-35 mill. kr.

Alligevel danner det foreliggende lovforslag indledning til den ændring af vort beskatningssystem, som der fra alle sider har været enighed om at tilstræbe, nemlig overgang til en proportional skat, hvorved man indtil en vis indkomstgrænse beskattes med samme procent. Overgangen til proportional skat er i denne omgang kun påbegyndt for forsørgere, medens ikke-forsørgere beskattes efter de hidtil gældende regler. Det finder jeg er rigtigt, idet vi i sidste samling gennemførte nye regler om skattelettelse for ikke-forsørgere, som påtog sig en opsparing. Denne mulighed for de unge til at opnå skattelettelse gennem opsparing har således kun kunnet bestå sin prøve i en enkelt periode, og det vil ud fra enhver betragtning være ønskeligt, at denne præmiering af de unges opsparingsvilje får lejlighed til at blive prøvet i hvert fald i endnu en periode.

Lovforslaget bygger på en fast procentbeskatning af indtægter op til 12 000 kr.s skattepligtig indkomst, hvilket formentlig

[Baunsgaard.]

for de fleste vil betyde en bruttoindkomst på omkring 15 000 kr. Jeg vil med hensyn til dette meget gerne stærkt understrege den højtærede finansministers udtalelse ved fremsættelsen om, at dette selvfølgelig kun kan betragtes som et første skridt, og at det er målet efterhånden at udvide kredsen af de personer, der skal beskattes med en ensartet procent. Det er mit håb, at det allerede fra næste år vil være muligt at gå et skridt videre. Det synes mig rimeligt at sætte sig det mål til sin tid at opnå en ensartet procentbeskatning for alle skattepligtige indkomster på op til 20 000 kr. Det er imidlertid indlysende, at en overgang til proportionalbeskatning ført op til denne grænse vil medføre et betydeligt indtægtstab for staten og en tilsvarende skattelettelse for borgerne. Det er et mål, som vi selvfølgelig alle må stræbe imod, men jeg tror også, at alle ud fra en saglig bedømmelse må indrømme, at det næppe vil være formålstjenligt ved denne lejlighed at drøfte spørgsmålet om skattelettelse i enkeltheder. Der er ikke saglig baggrund for nogen af os til i dag at bedømme, hvornår og hvorledes skattelettelse i større omfang kan gennemføres. Spørgsmålet er et led i den økonomiske politik, som igen er afhængig af en række faktorer, herunder konjunkturudviklingen ude og hjemme. Om denne udvikling kan ingen af os i dag spå med nogen sikkerhed.

Jeg vil i denne forbindelse blot understrege de usikre momenter, som overgangen til de ny markedsforhold rummer også for Danmark, og sideløbende hermed den udvikling, der kan ske som følge af de valuta-reformer, vi ved nytårstid gjorde os til deltager i. Det var et nødvendigt — jeg tror også et rigtigt — skridt, vi tog, da vi gjorde kronen til hård valuta, men ingen kan afvise, at det kan medføre en økonomisk udvikling, som også må tages med i bedømmelsen, når mulighederne for skattelettelse skal drøftes. Jeg er derfor tilfreds med, at regeringen som hidtil afstår fra letsindigheder på det økonomiske område. Allerede om et år vil mulighederne for at bedømme følgerne af det nu gennemførte på valutaområdet og følgerne af de nye markedsforhold formentlig være langt større,

og det vil da til den tid være muligt på et mere sagligt grundlag at drøfte problemerne.

Man vil af disse bemærkninger have forstået, at jeg tilslutter mig synspunktet om i første omgang at nøjes med den nedsættelse af statsindkomsts-katten på henved 35 mill. kr., som forslaget bygger på. Jeg føler trang til at understrege, at det jo er så meget mere rigtigt, som vi allerede i sidste samling gennem de vedtagne skattelove har givet en række skattelettelser. Jeg behøver blot at nævne forsikringsfradragenes forhøjelse, afskrivningsreglerne og de skattefrie henlæggelser til investeringsfond; alt dette sammen med det nu fremsatte forslag om forlængelse af loven om 30 pct.s fradrag for merindkomst fortæller om skattelettelser af et langt større omfang end det nu foreslåede. Jeg vil tro, at der i de senere år er gennemført skattelettelser på tilsammen henved 300 mill. kr.

Når man nu i forslaget til en ny udskrivningslov har foreslået grænsen for skattefrie indkomster over for statsskatten hævet fra 4 100 kr. til 5 100 kr., betyder dette sammen med indførelsen af den faste procent for skattepligtige indkomster op til 12 000 kr., at den skattelettelse, som lovforslaget indeholder, gives til alle indkomster ikke alene op til de 12 000 kr., men til alle skattepligtige indkomster til omkring 20 000 kr. For alle grupper under 20 000 kr., bortset fra en enkelt omkring 8 000 kr., betyder det en skattelettelse, og når en beskeden skattelettelse kan gives, må det efter min bedømmelse være rigtigt at begynde med disse indkomster. Forhøjelserne vil efter udskrivningsloven i alle tilfælde være af beskeden omfang; de sætter først ind for indtægter over 30 000 kr. og her med et så beskeden beløb som en årlig stigning i statsskatten på 120 kr., og for en skattepligtig indkomst på f. eks. 100 000 kr. betyder det kun en årlig stigning på 520 kr. Jeg tror, alle vil være enige i; at disse stigninger er så beskeden, at de er forsvarlige, når de ses som følge af en begyndende overgang til den fra alle sider eftertragede proportionalbeskatning.

Ser man nu denne principielle ændring, som lovforslaget indeholder i retning af proportionalbeskatning, i forbindelse med det forslag vedrørende afløsning af erhvervs-

[Baunsgaard.]

skatten, der i øjeblikket ligger til behandling i tinget, begynder der at tegne sig et billede af en kommende skattereform, en reform, som ved siden af den forenkling, som proportionalskatten betyder, forstærket yderligere ved den endelige afvikling af erhvervsskatten, som også må komme, giver muligheder også for den store reform, der hedder kildeskat. Jeg hilser denne udvikling med glæde; mange års skattedebat begynder nu at tage form. Den hidtidige vej med stykkevis ændringer er ved at blive forladt til fordel for et mere klart billede af fremtidens skattesystem.

Det vil dog vist være nødvendigt at understrege, at det at give løfter om skattelettelser uden samtidig at give oplysninger om, hvor statens udgifter skal nedsættes, kun tjener til at forplumre diskussionen om en skattereform. Sådanne løfter er ikke alene overfladiske, de er udtryk for en letsindighed, som hverken en ansvarlig regering eller en ansvarsbevidst opposition burde give udtryk for.

Med disse bemærkninger vil jeg give tilslutning til og tilsagn om en velvillig behandling af det foreliggende forslag til ny udskrivningslov.

Med hensyn til de to andre lovforslag giver vi tilslutning til lovforslaget om fritagelse for beskatning af 30 pct. af merindkomst; vi kan også tiltræde lovforslaget om de uændrede regler for børnetilskud. Jeg vil dog henlede opmærksomheden på, at der er noget irrationelt i en skattelovgivning, der både opererer med børnefradrag og børnetilskud, og jeg finder, at det i forbindelse med det videre arbejde med en skattereform vil være rigtigt at finde frem til en ordning, hvorefter de familiepoltiske hensyn varetages alene gennem børnetilskud.

Jeg skal med disse bemærkninger tilsige mit og mit partis velvillige behandling af lovforslaget.

Niels Andersen: Lovforslaget vedrørende børnetilskud og lovforslaget om lempelse af beskatningen af merindtægt for skatteåret 1960-61, som er uændrede forslag i forhold til den gældende lovgivning, kan jeg umiddelbart give tilslutning til.

Det, interessen særlig samler sig om,

er forslag til lov om udskrivning, hvorefter man er ved at komme frem til indførelse af en proportionalbeskatning, i hvert fald i en vis udstrækning. Der er, som det ærede medlem hr. Hans R. Knudsen sagde, ved at komme skred i arbejdet på en begyndende skattereform, som til en vis grad bygger på proportionalbeskatning.

Det ærede medlem hr. Thorkil Kristensen sagde, at man ikke var tilfreds med dette lovforslag, fordi det ikke lettede skatten på mellemindkomsterne, og det, man særlig vil med en proportionalbeskatning, er at forhindre, at merindkomster beskattes mere end andre indkomster. Det er naturligvis rigtigt, men der er en anden ting, synes jeg, som også vejer tungt til, når man taler om proportional beskatning, og det er ønsket om at komme frem til en ensartet beskatning; det i sig selv har også en værdi. At man så ikke ved det foreliggende lovforslag når frem til mellemindkomsterne, kan jeg for så vidt også beklage, men det — og det må man erkende — skal der penge til; enten skal befolkningen have en større indkomst, eller også skal vi have statsbudgettet ned. Det er de to veje, der er at gå, såfremt proportionalbeskatningen skal udstrækkes også til mellemindkomsterne. Opgaven i den kommende tid må derfor være at søge at lede udviklingen i en sådan retning, at befolkningen får mulighed for at få en betydeligt øget indkomst. I samme omfang vil det være muligt at få mellemindkomsterne med i en proportionalbeskatning.

Det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, at dette lovforslag indeholder lettelser for skattepligtige indtægter op til 20 000 kr. Jeg tør nok understrege, at dette er et skridt i den rigtige retning.

Det ærede medlem hr. Poul Møller talte om en samlet bedømmelse af trekantregeringen og betegnede det, der har fundet sted på det skattemæssige område, som indkomstudjævning. Jeg vil gerne tilslutte mig de bemærkninger, det ærede medlem hr. Baunsgaard gjorde vedrørende de faktiske skattelettelser, der har fundet sted i den lovgivning, der er gennemført; jeg tænker hermed på afskrivningsreglerne og på forsikringsfradragene, der for familieforsørgere er hævet fra 600 kr. til 1 000 kr. Dette indebærer i høj grad skattelettelser. Man skal vel næsten se det under den

[Niels Andersen.]

synsvinkel, at de omlægninger, der er sket i skattelovgivningen i de seneste år, hovedsagelig har haft til formål at fremme produktionen og opsparingen, og man må vistnok erkende, at en større produktion er grundlaget for en større indtjening for samfundet som helhed.

Med disse bemærkninger skal jeg give tilsagn om en velvillig behandling i udvalget af de foreliggende lovforslag.

Alfred Jensen: De bemærkninger, jeg skal gøre ved denne lejlighed, er begrænset til at omfatte de to lovforslag, nemlig forslag til lov om udskrivning af indkomst- og formueskat til staten og lovforslaget om beskatning af merindtægt. Det tredje lovforslag, lovforslaget om børnetilskud, vil et andet medlem af vor gruppe, det ærede medlem fru Petra Petersen, udtale sig om.

Jeg vil som andre gerne hæfte mig ved, at ministeren har sagt, at forslaget til udskrivningslov i alt væsentligt er i overensstemmelse med den gældende lov. Det synes jeg er såre betegnende; derved må vi erkende at der ikke rokkes ved de grundlinjer, der har været fulgt i skattelovgivningen, og dermed heller ikke ved de uretfærdigheder, der er i denne. Jeg har den ene gang efter den anden påvist, hvor urimeligt skattetrykket på almindelige arbejderindkomster stiger, og det vil også blive tilfældet i år. Der er fra andre ordføreres side gjort opmærksom på, at indtægterne — dermed mener man vel nok den samlede indtægt for skatteyderne — vil være højere i 1958, end de var i 1957. Jeg vil også tro, at der for den enkelte skatteyder vil være en tendens til stigning i indkomsten, således at adskillige selv med beskedne indkomster rykker op på skatteskalaen, hvorved selve skattetrykket bliver værre, end det har været før.

Jeg har i denne samling med regeringens egne tal påvist, hvor uhyrligt høj beskatningen er blevet selv på beskedne indkomster. I 700 kr. beregner man at de samlede skatter vil udgøre af en absolut indkomst på 11 000 kr., det, man regner med at en ufaglært arbejder oppebærer, hvis han arbejder hele året. Det er naturligvis en alt for stor skattebyrde at lægge på en sådan indtægt, og det bliver tydeligere for

hvert år, der går, at man burde have ajourført såvel de gamle forsørgerfradrag som grænserne, inden for hvilke disse blev givet, helt eller delvis og også have ajourført skalaens satser på en sådan måde, at der ikke blev tale om stigende skattetryk. Hvis man havde gjort det, havde man ikke stået over for de problemer, vi nu den ene gang efter den anden står over for, nemlig det urimelige i progressionen i skatteskalaen. Det er klart, at progressionen skulle ramme de store indkomster, dem, der hovedsagelig hidrører fra andre menneskers arbejde. Meningen var ikke, at den skulle ramme den del af skatteyderne, som kun har det, de tjener ved deres nævers slid og slæb. Men sådan er det altså ikke. Progressionen rammer nemlig også dem — og endda særlig hårdt — som kun har indtægter, der hidrører fra eget arbejde.

Jeg har naturligvis med interesse set, at der i forslaget er indført proportional skat for skala-indtægter op til 12 000 kr., og jeg må naturligvis som andre erkende, at man har gjort det første skridt i retning af at få draget det største antal indkomster ind under beskatning med en ensartet procent. Men jeg ved ikke, hvor megen glæde man skal føle herover, for det forekommer mig, at i skattelovgivningen er det primære ikke, om man har en sådan ensartet skatteprocent; det primære må være: hvordan er skattetrykket på den store gruppe af skatteydere?

Det forekommer mig, at proportional-skatten kun er et sekundært spørgsmål, og man må konstatere, at der er grupper af skatteydere med beskedne indkomster, som ikke får nogen lettelse ved den foreslåede overgang til proportional skat. Oversigten i bemærkningerne til lovforslaget viser, at en skattepligtig indkomst på 8 000 kr. ikke får noget nedslag, men kommer til at betale mere i skat, og at en skattepligtig indkomst på 10 000 kr. kommer til at betale den samme skat som nu. Det ser ud, som om de ordførere, der har talt om mellemindkomsterne, helt har overset, at der er medborgere med ret beskedne indkomster, som faktisk ingen lettelse vil få.

Jeg hørte nok, at man beklagede sig over, at beskatningen af den merindkomst, som kunne fremkomme fra det ene år til det

[Alfred Jensen.]

andet, var alt for hård. Jeg tror ikke, det spiller så stor en rolle for disse indkomster, men naturligvis er det rigtigt, at sådan er det. Svagheden er imidlertid den, at beskattningen er for hård, at man egentlig burde gå længere ned. Jeg vil mene, at det højeste, man burde starte på, måtte være 20 pct. og ikke som foreslået 24 pct.

Jeg har med megen interesse hørt den ve- og jammertale, der er kommet til orde, over den skændige behandling af, hvad man kalder mellemindkomsterne. Jeg har i år som ved tidligere lejligheder undersøgt, hvordan de forskellige grupper af skatteborgere er stillet, når de har betalt deres skat; og hvis man hæfter sig ved det, der bliver tilbage, når den pågældende har betalt sine skatter og afholdt de udgifter, der er fradragsberettigede — og det er jo dog det, der må have interesse — falder det i øjnene, at den, som efter gældende regler har betalt til staten 11 700 kr., og naturligvis også har betalt noget til kommunen, dog har 30 000 kr. tilbage at leve af. 30 000 kr. årlig! Ja, jeg har ikke nogen medynk med en sådan skatteyder. Jeg har ikke noget imod, at alle får skattelettelse, hvis det er foreneligt med helhedens tarv, men jeg kan ikke se, at der er nogen særlig grund til varmhjertet at tale denne skatteydere sag. Det forekommer mig, at han har nok til dagen og vejen, for selv om man tager nogle hundrede kroner mere, kommer der ikke til at mangle noget, hverken i spisekammeret eller i garderoben. Det vil derimod være tilfældet, når det drejer sig om de lavere indtægter. Jeg nævnte en indkomst på 8 000 kr., og det er klart, at her vil det kunne føles, hvis skatten stiger med enten 10, 20 eller 30 kr.; her vil det virkelig gå ud over garderoben, spisekammeret eller det, man kan ofre på børnene — og det er det, der dikterer os vor stilling til det foreliggende lovforslag.

Jeg synes heller ikke, man er gået vidt nok i retning af skattelettelse for de små indkomster. Jeg har naturligvis ikke overset, at de, der har en skattepligtig indkomst på under 5 000 kr., bliver fritaget for at betale skat. Jeg har intet imod, at man løfter bundgrænsen op; jeg vil imidlertid have lov til at gøre opmærksom på, at det har ingen indflydelse på de indtægts-

grupper, der ligger lige ovenover, men kun på dem, der ligger nedenunder; det er jo netop dem, der ligger umiddelbart over bundgrænsen, det ville betyde noget for, men dem hjælper man ikke. Altså: med 8 000 kr. i skattepligtig indkomst skal man betale mere, med 10 000 kr. opretholdes status quo. Her mener vi der bør sættes ind.

Jeg ved ikke, hvor megen virkning mine ord har, men jeg forstår, at hele problemet må og vil blive diskuteret videre i udvalget, al den stund der er rejst så mange indvendinger imod det foreslåede, og jeg håber, man vil være opmærksom på det hårde skattetryk, der stadig hviler på almindelige arbejderindkomster. Man kan jo så glæde sig over den smule skattelettelse, der foreslås. Det forekommer mig, at når man ser bort fra dem, der har under 5 000 kr., er denne lettelse givet til indkomstgrupper, som vel nok gerne ville have en skattelettelse, men som egentlig ikke trænger dertil i samme grad som de grupper, der har en mindre indtægt.

Dernæst et par bemærkninger om de øvrige ændringer i lovforslaget. Jeg har ikke noget imod, at man ændrer § 36 som her foreslået ud fra den forudsætning, at mulighederne for at foretage en nedsættelse i skatten fortsat er til stede og vil blive udnyttet. Men her har jeg naturligvis ikke den tilfredsstillelse at kunne sige, at det bliver de.

Jeg må beklage, at man, i hvert fald når det drejer sig om folk med små indkomster, er særdeles vrangvillig over for ansøgninger om skattefritagelse eller skattenedsættelse. Jeg skal ikke kunne sige, hvordan det er med store indkomster, men jeg ved, at når det drejer sig om beskedne indkomster, hvor der dog er tale om en forringelse, er man meget henholdende med at give fritagelse; dér er man mere interesseret i at skyde afgørelsen ud til et senere tidspunkt. Det er netop denne trafik, der er baggrunden for, at den kommunistiske gruppe den ene gang efter den anden har fremhævet, at man i hvert fald for de arbejdsløses vedkommende burde give en skattefri periode for samme tidsrum, som ledigheden varer.

Hvad angår lovforslaget om lempelse af beskattningen af merindtægt, siger det sig selv, at det kan vi gå ind for. Men jeg undlader ikke at gøre opmærksom på, at vi ikke

[Alfred Jensen.]

har stemt for de udskrivningslove, der er gået forud, fordi vi mener, de ikke er rimeligt affattet; og så vidt jeg kan se, er det heller ikke muligt for os at give tilslutning til det lovforslag, der her foreligger. Det skal i hvert fald undergå væsentlige ændringer i udvalget, hvis vi skal kunne stemme for det.

Petra Petersen: Loven om børnetilskud var jo oprindeligt tænkt som en erstatning for rabatkortene til køb af kød, flæsk, smør, margarine og tekstilvarer ved disse korts afskaffelse i 1950. Den kommunistiske gruppe var i 1950, da rabatkortene blev afskaffet og loven om børnetilskud blev vedtaget, ikke tilfreds med, hvad der blev foreslået. Vi gjorde dengang opmærksom på, at mange ikke ville få en reel erstatning for rabatkortene, og vi har jo fået ret i vore anelser.

Loven om børnetilskud har flere skævheder. Ganske vist er beløbene reguleret et par gange i de år, loven har eksisteret, men loven har aldrig givet reel dækning for prisstigningerne på fødevarer og tekstilvarer. Desuden lider loven af den fejl, at beløbene ikke udbetales til forsørgeren, men modregnes ved skattebetalingen. Man kan gerne sige, at det er snildt udregnet af en finansminister, at han på denne måde sikrer sig, at mindrebemidlede med børn betaler deres skat, men det kan med rette siges, at det egentlig er meget ondartet, at myndighederne sikrer sig skatten, før mødrene får penge til mad og tøj til deres børn.

Men hvad der for de børnerige familier er af størst betydning, er dette, at loven til stadighed har forhindret, at der her i tinget er blevet ført en reel debat om en bedre familiepolitik, bl. a. ved gennemførelsen af en børnerente. De børnerige familier — og hertil må i dag også henregnes familier med 2 børn, hvis indtægt er en jævn arbejderindtægt — mærker i dag mere og mere, hvor hårdt det er at klare tilværelsen. Vi er i Danmark langt bag efter andre lande, hvad denne del af vor lovgivning angår, og der kan ikke være tvivl om, at nu må der snart sættes ind her. De store ændringer i vort samfund betyder også en stor ændring for familien, og vi må dog stadig betragte familien som det bærende i samfundet. Vi

må erkende, at gennemsnitsfamilien ikke kender til sikkerhed og tryghed, når den skal leve af en indtægt på 10 000 kr. og derunder. Kvindernes tiltagende udeerhverv giver nok penge i huset og er med til at forhøje familiens årsindtægt, men det giver også forhøjede udgifter, ikke mindst i form af højere skatter. Hvad der efter min mening er værre, er dette, at det går ud over børnene, når den samlede indtægt, på trods af at begge ægtefæller har arbejde, alligevel er så lav, at økonomien ligger meget hårdt, for slet ikke at tale om de hjem, hvor kvinderne på grund af, at deres lønninger ligger lavere end mændenes, har arbejde, medens mændene går arbejdsløse; at det i høj grad går ud over børnene, siger sig selv.

I de senere år har læger, pædagoger og andre socialt interesserede mennesker diskuteret familie og familiepolitik. De har diskuteret, hvad det koster at opføde og opdrage et barn, og hvilken betydning det har, at barnet kan vokse op under gode og trygge forhold. For mig har det altid stået sådan, at barnet og den unge, den nye slægt, har krav på, at samfundet yder dem alt, hvad samfundet formår; det gælder først og fremmest tryghed gennem gode hjem, gode boliger, ordentlig mad og klæder og dernæst gennem en ordentlig uddannelse. Jeg synes, man har ret til at sige, at vi har svigtet børnene; det har vi gjort, når vi i Danmark ligger i bunden med hensyn til, hvad der bliver gjort for vore børn, hvad der bliver ofret på dem gennem vor familiepolitik.

Vi ved jo udmærket, hvad det er, der mangler, det er f. eks. børnerenten. Den kommunistiske gruppe har gang på gang foreslået, at vi i lighed med andre lande skulle gennemføre en virkelig børnerente. Vi har af og til mødt velvilje for vort forslag, hvorefter man har henvist os til det lovforslag, vi behandler i dag, og til en skatterevision. Jeg kender svaret; det har altid været: man kan ikke løse dette spørgsmål alene, det må ses i en større sammenhæng o. s. v., alt det vi kender til trivialitet. Gang på gang er vi blevet mødt med det samme svar. Jeg vil gerne her udtale, at problemet ikke kan blive ved at ligge uløst. Den tidligere socialminister Strøm har nogle gange for sin gruppe, også

[Petra Petersen.]

medens han var socialminister, stillet forslag om børnerente i forbindelse med moderskabsydelse, uden at der skete noget. Men dette, at socialdemokratiet gennem sin socialminister har fremsat forslaget, betyder dog, at man ved, det er påkrævet. Vi kan ikke blive ved at udskyde disse problemer.

Nu står vi i dag over for i forbindelse med lovforslaget om skatteudskrivning at skulle tage stilling til et lovforslag om børnetilskud. Min gruppe er ikke tilfreds med dette lovforslag. Jeg har sagt, at de foreslåede beløb ikke giver dækning for pristigningerne, og beløbene bliver ikke, som rimeligt var, udbetalt til forsørgerne, før skatten er betalt. Vi må også protestere imod, at denne lov forhindrer en sundere og bedre lovgivning. Men indtil der er skabt mulighed for, at hele vor familierpolitik tages op til debat, må der dog gennem dette lovforslag kunne gives mulighed for at yde noget mere til de familier, som trænger mest.

Vi i den kommunistiske gruppe er tilhængere af, at en familierpolitik ikke skal betragtes som en socialpolitik, d. v. s. at man ikke stopper ved de absolut laveste indtægter, men også tager familier med, hvis indtægt ligger noget højere. Rigtigst ville det vel være, om børnerente og andre ydelser til familier med børn, ligesom f. eks. tilfældet er for skolelovene, var gældende for alle børn uanset familieindtægten. Men ser vi på det foreliggende lovforslag, må det erkendes, at indtil vi er nået længere frem med familierpolitikken, må det være dem, der trænger hårdest, der får først. En skalaindkomst på 4 000 kr., hvem har det? Det har de enlige mødre, invaliderne og de arbejdsløse. De beløb, der foreslås ydet til denne gruppe, er for de tre kommunegrupper henholdsvis 210 kr., 190 kr. og 170 kr. Ser man på en skalaindkomst på mellem 8 000 og 9 000 kr., er beløbene 165 kr., 150 kr. og 130 kr. Går vi op til de højeste skalaindkomster på mellem 14 000 og 15 000 kr., der har ret til børnetilskud, da er beløbene så små, at jeg synes, det næsten ikke er umagen værd at sætte administrationen i gang for at få dem udbetalt.

Jeg skal ikke stå inde for de beregninger,

der er gjort med hensyn til, hvad det i dag koster at ernære et barn. Det er især svenske eksperter, som har foretaget sådanne undersøgelser og beregninger, men de er efterprøvet på danske forhold af Henning Friis. Lad være, at disse beregninger i nogen grad hviler på et skøn, men de anslår, at gennemsnitsudgiften pr. barn for en arbejdsmand ligger på omkring 14 000 kr. pr. år, og mit kendskab til priser og faste udgifter siger mig, at der ikke er meget galt i denne beregning. Det vil sige, at en familie med en indtægt som en gennemsnitsarbejdsmand, altså med en indtægt på under 200 kr. pr. uge, med en børneflokk på 3-4, måske 5, har et meget lavt leveniveau. Hvordan må en familie med en skalaindkomst på 4 000 kr. og blot 1 barn ikke leve. Jeg mener, at vi simpelt hen ikke kan være det bekendt. Jeg ved, at enhver krone, der kommer ind i et sådant hjem, betyder en del, men jeg ved også, at 210 kr., 190 kr. eller 170 kr. ikke kan række langt, når der skal købes tøj, sko, sengetøj eller andre nødvendige fornyelser. Jeg ved også, at børnene i hjem med indtægter af denne størrelse ikke kan få det, der er fornødent til deres kost, deres helbred og deres vækst. At det også er børnene i disse familier, der bor i de usunde og de overbefolkede lejligheder, fortæller statistikken os til oplysning for dem, som ikke kender til det af selvsyn.

Jeg har ikke noget imod privat initiativ og personlig hjælp, men når der skal foretages offentlige indsamlinger til gravide kvinder og forældreløse børn, synes jeg, at grænsen er nået. Vi må tage spørgsmålet op nu, og vi må spørge os selv, om ikke samfundet har et ansvar. Det har det. Men indtil videre må der foretages noget, og her mener jeg, at der gennem det foreliggende lovforslag må ydes et noget større tilskud end det, der er foreslået, i alle tilfælde til de grupper, der ligger lavest.

Må jeg slutte med at sige til det kommende udvalg, at jeg beder det tage disse ting med i sine overvejelser. Jeg vil også gerne rette en henvendelse til den højtærede finansminister, selv om jeg absolut ikke mener, at finansministeren bør have noget med børnerenten at gøre — administrationen af den må ligge et andet sted. Jeg vil

[Petra Petersen.]

gerne bede ministeren om også at se på spørgsmålet og finde frem til et bedre forslag.

Finansministeren (Kampmann): Må jeg begynde med at takke for den almindelige tilslutning til gennemførelse af forslag til lov om lempelse af beskatningen af merindtægt for skatteåret 1960-1961. Jeg har forstået, at man fra alle sider vil være med til dette.

Endvidere vil jeg også takke for tilslutningen til forslag til lov om børnetilskud. Jeg kan sige til det ærede medlem fru Petra Petersen, der rettede en henvendelse direkte til mig, at selv om jeg ikke direkte har haft med børnetilskuddene at gøre, er det vist ikke ukendt, at jeg er tilhænger af børnetilskud fremfor børnefradrag. Jeg er tilhænger af, at der gives ekstra til forsørgere, når der er tale om enlige forsørgere, og jeg er tilhænger af, at der også gives mere til dem det første år. Det fremgår også af de forslag, jeg har været med til at udarbejde sammen med den tidligere socialminister.

Det ærede medlem hr. Baunsgaard mente også, at vi skulle gå over til børnetilskud fremfor fradrag. Det er jeg glad for at høre. Jeg har tidligere her i tinget givet udtryk for, at i jo højere grad vi går over til proportionalsskat, jo mindre bliver forskellen på de to systemer. Det kan måske hjælpe os til en løsning.

Forslag til lov om udskrivning af indkomst- og formueskatten til staten for skatteåret 1959-60 var der også almindelig tilslutning til. De små ændringer af skalaen skal jeg vende tilbage til, det var mest det, man brugte tiden til, men alle lovforslagets øvrige bestemmelser har jeg forstået man ikke har meget imod.

Det ærede medlem hr. Thorkil Kristensen tiltrådte, at § 36, stk. 1, skulle udgå, og han syntes heller ikke, at det var så praktisk at fastholde § 37. Jeg forstår, at det

ærede medlem ikke var uenig med hensyn til bestemmelsens indhold, men at han bare mente, at vi kunne anvende den almindelige lempelsesbestemmelse i stedet for den særlige bestemmelse. Jeg kan sige, at man i skatte-departementet har foretrukket en særlig hjemmel, men det er jo noget, vi kan diskutere i udvalget.

Det, diskussionen i øvrigt fortrinsvis har drejet sig om, er de små ændringer i skalaen for forsørgere. Man har talt om proportionalsskat og også talt om indkomstudjævning, og jeg ved ikke hvad. Det ærede medlem hr. Thorkil Kristensen mente, at socialdemokraterne var blevet klogere, og det kan vi da kun sige tak for. Ganske vist lod det til, at det, der var kommet ud heraf, ikke var godt efter det ærede medlems mening. Så vidt jeg kunne høre, blev det kritiseret ret hårdt. Jeg synes nu, at både det ærede medlem hr. Thorkil Kristensen og særlig det ærede medlem hr. Poul Møller dér var ude at skyde gråspurve med kanoner, og jeg tror, det i høj grad skyldes, at man betragter dette forslag som et forslag om skattenedsættelse. Det gør jeg ikke. Det har jeg ikke givet udtryk for ved fremsættelsen, og jeg mener i øvrigt ikke, at dette forslag imødekommer noget ønske om skattenedsættelse. Det drejer sig om at få begyndt at beregne indkomstskatten på den måde, der har været talt så meget om, nemlig som proportionalsskat. Må jeg her sige — det har jeg før sagt til det ærede medlem hr. Thorkil Kristensen — at det, at man går over til proportionalsskat ud over det skattefrie beløb, betyder ikke, at man har opgivet lysten til at have en progressiv beskatning. Det ærede medlem ved, at selv om man har en proportional sats ud over et vist beløb, så indeholdes der stadig en progression, så derfor er der måske ikke sket så stor en ændring, som det ærede medlem øjensynlig er tilbøjelig til at give udtryk for.

Det ærede medlem hr. Thorkil Kristensen var ikke helt tilfreds med den måde, hvorpå det her var ført ud i livet, og kritiserede

[Finansministeren.]

fortrinsvis, at merindkomster i en række tilfælde blev beskattet hårdere end nu. Jeg forstår godt det argument og erkender, at der forskellige steder er sket forhøjelser. Det ærede medlem sprang let og elegant over de steder, hvor der var tale om en nedsættelse. Men det skal jeg lade ligge.

Så vil jeg gerne spørge: mener det ærede medlem, at vi skal fastholde den nuværende skala? Jeg mener, jeg har ret til at stille dette spørgsmål, for hvad ønsker det ærede medlem i øvrigt? Det ærede medlem kan jo ikke som det ærede medlem hr. Poul Møller ønske, at vi skal gå ned fra 24 til 20 pct., for det vil medføre et provenutab af ret stort omfang, og så vidt jeg har forstået det ærede medlems tidligere udtalelser her i tinget, mener han, at vi skal være meget forsigtige med at gennemføre en så voldsom forringelse af statsfinanserne. Men det ærede medlem kunne mene noget andet. Han kunne sige, vi har et middel til at få den procent gjort lavere, og den er jeg sådan rent teknisk tilhænger af. Det er at ophæve skattefradragetsretten her for proportionalsskatten. Det ærede medlem mener, at hvis vi gjorde det, behøver vi ikke 20 pct., så kunne vi komme ned under 20 pct. Jeg siger ikke, at det ærede medlem skal give tilsagn om at ville være med hertil; man kan skræve videre, end bukserne kan holde. Men jeg synes dog, at det ærede medlem, netop når vi drøftede dette med merindkomstbeskatningen, kunne have gjort opmærksom på det meget væsentlige, at en proportionalsskat uden fradragetsret kan give den lempelse i merindkomstbeskatningen, som man ønsker, endog under forudsætning af uforandret provenu. Jeg ved godt, at det ærede medlem hr. Poul Møller ikke ønsker dette og derfor må foreslå, at vi skal nedsætte procenterne. Han har ganske vist ikke foreslået det i denne omgang, men vil vente til næste år.

Må jeg så gøre et par bemærkninger om skattnedsættelser og -stigninger. De er blevet omtalt på forskellige måder. Det ærede medlem hr. Poul Møller mente, at der var tale om indkomstudjævning med stærk forhøjelse for de store indtægter og nedsættelse for de små. Det ærede medlem talte i denne forbindelse om mellemindtægterne, det var indtægterne mellem 12 000-

17 000 kr. i skattepligtig indtægt. Det svarer vel fra 15 000 kr. til op mod 25 000 kr. i samlet indtægt. Det er rigtigt nok, at det er mellemindtægterne. Jeg må gøre det ærede medlem opmærksom på, at det er disse indtægtsgrupper, der i dette forslag, i det beskedne omfang, der som følge af omlægningen til proportionalsskat er sket nedsættelse, som får denne skattnedsættelse, og det er rigtigt, som det ærede medlem hr. Alfred Jensen sagde, at for en række indtægter på 8 000, 9 000 og 10 000 kr. er skatten uforandret.

Så er der de allermindste indtægter. De får en skattnedsættelse bare som en naturlig følge af, at man har forhøjet grænsen fra godt 4 000 til 5 000 kr. Hvis det ærede medlem derfor vil hævde, at der er sket nogen væsentlig indkomstudjævning her, så sker der en beskedne forhøjelse på indtægter over 50 000 kr. til fordel for mellemindtægterne. Det er det egentlige indhold af forslaget, hvis man vil tale om indkomstudjævning. Derfor er det en lidt urimelig tale, det ærede medlem har ført her i dag. Det ærede medlem måtte også have den kommunale beskatning til hjælp. Jeg tror endog, han måtte hente eksempler fra Hørsholm kommune. Jeg kan trøste det ærede medlem med, at de ministre, der bor i Hørsholm, ikke har beklaget sig indtil dato. Nu er der det, at i Hørsholm har beskatningen været meget lav hidtil, så der er ikke tale om indkomstudjævning; der er tale om udjævning af kommunalt skattetryk.

Det ærede medlem hr. Poul Møller spurgte mig, hvor meget det betød for provenuet med de forhøjelser, der lå på en skattepligtig indkomst på 30 000 kr. og derover. Forhøjelserne dækker, så vidt jeg kan se, 1-2 pct. af skattebeløbet. Altså ikke noget af betydning, og jeg vil tro, det betyder 3-4 mill. kr. Så kan jeg tænke mig, at det ærede medlem ville spørge: kan den højtærede finansminister ikke undvære det? Dertil kan jeg svare, at det kan ikke have så frygtelige følger, som det ærede medlem påstår, når det kun drejer sig om dette beløb. Men det, der er det afgørende for mig at slå fast, er, at den påstand, at omlægningen her er foretaget, for at der skulle ske en væsentlig indkomstudjævning, ikke er rigtigt. Hvis man skulle sige noget om

[Finansministeren.]

forslaget med hensyn til skattetrykkets fordeling, så er der en beskeden lettelse for det, man kalder mellemindtægterne. Jeg har både ved fremsættelsen og nu her igen gjort opmærksom på, at dette mere er sket som konsekvens af, at man bruger en proportional skat, end det direkte har været tilsigtet.

Både det ærede medlem hr. Thorkil Kristensen og det ærede medlem hr. Poul Møller ville gerne vide noget om, hvornår den økonomiske årsoversigt kommer. Jeg har slået efter og set, at sidste år kom den den 18. marts. Jeg indrømmer, at da påsken indtræffer meget tidligt i år, vil det være noget sent. Jeg har fornemmelsen af, at den nok kan komme noget før; men i det omfang den ikke kan komme så betids, kan de oplysninger, man har brug for — og det hvad enten det drejer sig om økonomiske oplysninger i almindelighed eller særlige oplysninger om den statsfinansielle stilling for det indeværende og det kommende år — forelægges i udvalget, og de kan også, særlig hvad det sidste angår, forelægges i tabelform, så man kan få et fuldstændigt overblik. Jeg vil gerne erkende, at det har sin betydning for vurderingen af, om det er rigtigt, som jeg siger, at vi skal udskrive samme beløb i år som sidste år.

Det ærede medlem hr. Poul Møller var inde på provenubetragtninger og mente, at skattenedsættelsen på mellem 1 og 2 pct. af det samlede provenu var meget nøjagtigt regnet ud. Ja, det er det såmænd; det er regnet ud på grundlag af den bestående indkomstfordeling, at det vil give en sådan nedsættelse. Det ærede medlem kredser meget om, at som følge af prisstigninger og lønstigninger o. lign. skal der komme et øget provenu i det kommende år. Det håber jeg rigtignok også der gør trods denne beskudne skattenedsættelse. Hvis det provenu ikke kommer ind, havde staten ingen penge til at betale disse lønstigninger med, som det ærede medlem nævner så tit. Statens udgifter stiger jo også, når pris- og lønniveauet stiger. Derfor kan man ikke uden videre fastholde samme provenu. Det ville medføre en stor nedgang i overskuddet, som hverken den statsfinansielle eller den økonomiske situation tilsiger.

Thorkil Kristensen: Når jeg ikke nævnte de tilfælde, hvor beskatningen af en indkomstforhøjelse blev mindre, end den er i dag, var det, fordi jeg anså det for overflødig, idet det jo er det, der skulle være ideen i den nye skattereform. Derfor var der mere grund til at påpege, at der var en række tilfælde, hvor man netop modvirkede det, der var hensigten med den; men jeg skal på foranledning af den højtærede finansministers bemærkninger gerne oplyse, at for indkomster på 9 000-12 000 kr. og på 15 000-17 000 kr. bliver beskatningen af indtægtsforhøjelser lidt mindre end nu. Men det, som var ønskeligt, var jo, at dette gjaldt over et bredt felt, navnlig af mellemindkomsterne, og det er altså det, der ikke er tilfældet.

Den højtærede finansminister nævnte i øvrigt skattefradragretten og spørgsmålet om nedsættelse af skatteprovenu, men antydede, at han ikke ville lægge op til en egentlig debat om dette. Må jeg blot sige, at jeg synes, at det foreliggende lovforslag egentlig gør den nyttige gerning at vise, at der næppe er nogen idé i at gøre forsøg med en proportional skat med en forholdsvis høj bundgrænse, medmindre man samtidig enten afskaffer skattefradragretten eller også nedsætter indkomstkattens totale provenu væsentligt. Hvis jeg vurderer forholdene rigtigt, er ingen af disse to muligheder aktuel politik i dette øjeblik, og det er derfor jeg synes, at der ikke rigtig kommer det ud af dette forslag, som der skulle efter dets idé. Hvis man under disse omstændigheder skal få noget ud af tanken om proportional skat og dermed tanken om at opmuntre til at skaffe sig merindtægt, så tror jeg, man skal vente med at forhøje bundgrænsen, indtil andre situationer måtte foreligge, og det kunne være interessant at undersøge det i udvalget.

Poul Møller: Jeg forstod på den højtærede finansminister, at det var meget lidt, forhøjelserne for indtægter over 25 000-30 000 kr. kunne indbringe; han anslog det til 3-4 mill. kr. i ekstra indkomstskat. Jeg vil gerne sige, at så synes jeg, han skulle opgive denne skattestigning. Jeg synes, han skulle opgive denne ekstrabeskatning af en vis del af befolkningen, så tror jeg også, det

[Poul Møller.]

ville være lettere at komme igennem med dette forslag. Der er jo ingen grund til, at han skal have disse 3-4 mill. kr. Det drejer sig jo om en skattelovgivning på 2 milliarder kr.; så måtte man nok kunne klare sig uden de 3-4 mill. kr.

Med hensyn til ministeren i Hørsholm kan det naturligvis kun ... (*Finansministeren* [Kampmann]: Ministrene!). Nå, der er flere, ja, jeg følger ikke med i, hvor de herrer ministre bor. Det er naturligvis kun glædeligt, at de ikke har beklaget sig, men det kunne vel også være, fordi de ikke endnu kender virkningerne af det, de her skal være med til at vedtage. I hvert fald er det klart, at der findes personer også uden for ministerkredsen med indtægter af denne højde, og de kunne jo nok synes, at der er noget urimeligt i, at man, samtidig med at det bliver sagt, at deres indtægter er for små, forhøjer beskatningen. Det er dette, jeg har fremdraget her. Det drejer sig om indkomstgrupper, som vi ellers synes er for dårligt lønnet. Når man så siger, at de skal betale mere i skat, er der da ikke megen rimelighed i det.

Med hensyn til spørgsmålet om den skattefri indkomststigning, man kan regne med at denne lov vil give for det kommende år, tror jeg, at den højtærede finansminister må give mig ret i, at progressionen i skatteskalaen altid giver staten dens rigelige del af indkomststigningerne. Den får altid broderparten af indkomststigninger, fordi indkomststigningerne bevirker, at man rykker op i højere og højere skatteklasser. Derigennem får staten sin gevinst, når den bevilger lønforhøjelser til sine tjenestemænd, eller når der finder indtægtsforhøjelser sted i erhvervslivet.

Endelig vil jeg gentage mit spørgsmål til den højtærede finansminister vedrørende udvalget, der blev nedsat i 1956. Der er som sagt ikke her i forslaget rørt ved disse procenttal — jeg tror ikke, der er rørt ved dem de sidste 10-12 år eller sådan noget lignende. Det er brugsforeningsskatten, jeg tænker på. Man nedsatte udvalget i 1956; det skulle arbejde hurtigt og undersøge, hvordan den fremtidige beskatningsform skulle være på dette område. Finansministeren glemte desværre at svare. Jeg går

ud fra, det er en forglemmelse, og jeg minder ham altså om mit spørgsmål.

Petra Petersen: Jeg er blevet gjort opmærksom på, at jeg, da jeg omtalte de beregninger, Henning Friis har gjort vedrørende gennemsnitsudgiften pr. barn for en arbejdsmandsfamilie, sagde, at han var kommet til resultatet 14 000 kr. Det skal selvfølgelig være 1 400 kr. Det var en fortalelse.

I øvrigt glæder det mig selvfølgelig meget, at den højtærede minister har samme syn på børnerente og børnetilskud og børnefradrag som min gruppe; men det vigtigste er jo, som jeg også sagde før, ikke sympati; den har vi mødt før. Det, det gælder om, er at gøre noget ved det, og det ville glæde mig, om den højtærede finansminister over for regeringen og gruppen, han tilhører, ville gøre noget mere ved det. Finansministeren kender sikkert digtet „Revolutionens røst“. Hvis jeg ikke husker fejl, står der sådan noget som: „Intet er mere som skrift i sand end løfter om kærlighed.“ Løfter kan man ikke ernære børn med, og derfor tror jeg, det er på tide, man gør noget ved det.

Finansministeren (Kampmann): Jeg har lagt mig det ærede medlem fru Petra Petersens smukke vers på sinde.

Til det ærede medlem hr. Poul Møller synes der at være grund til at anføre, at det er rigtigt, at provenuet af indkomstskatten stiger forholdsvis mere end indkomsterne, men det samlede provenu af skatterne stiger ikke mere end indkomsterne, idet indkomstskatten jo kun er en del af statens indtægter. Vi har mange indtægter, der er stykindtægter o. lign., og derfor er der altså god brug for de penge, der kommer ind. Men det vil vise sig yderligere og også gå op for det ærede medlem i udvalget.

Det ærede medlem hr. Thorkil Kristensen takker jeg mange gange for de to konklusioner, der blev draget, nemlig at den virkelige fordel af proportionalskatten fremkom enten ved provenuudsættelse eller ved, at skattefradragetsretten i hvert fald for proportionalskattens vedkommende faldt bort, og det var netop det, jeg mente. Og da det ærede medlem er enig med mig i, at en provenuudsættelse kan vi ikke få nu, så må

[Finansministeren.]

det ærede medlem nå til den konklusion, hvis vi skal have proportionalsskat, enten at skattefradragsretten må væk, eller — det ærede medlem behøver ikke at nærme sig så stærkt — at vi bliver stående ved den nuværende skala. Og det er det, jeg gerne vil have frem, om vi skal gøre.

Jeg har argumenter for, at vi alligevel går over på proportionalsskat nu. Det er, at vi derigennem på visse punkter, som blev nævnt — selv om der foregår en udjævning — får en fast procent for merindtægten og også en lavere, at vi næste år forhåbentlig kan gå længere, at betydningen af skattefradragsretten klarere vil gå op for befolkningen, og at det er langt lettere at administrere en skat ved kilden, når den beregnes som proportionalsskat.

Jeg mener hermed at have givet gode argumenter for at begynde i år.

(Kort bemærkning).

Thorkil Kristensen: Jeg synes, den højtærede finansminister har gjort proportionalsskatten en bjørnetjeneste. Han slår nu fast, at den duer kun til noget, hvis man kan opfylde enten den ene eller den anden af to forudsætninger; men den højtærede finansminister har fremsat et lovforslag, hvori ingen af disse to forudsætninger er opfyldt, og derved bekræfter den højtærede finansminister jo egentlig, hvad jeg sagde, nemlig at den form, hvori han har fremsat det, ikke duer.

(Kort bemærkning).

Poul Møller: Selv om der er gået 3 år, siden brugsforeningsbeskatningsudvalget blev nedsat, er der ikke gået 3 år, siden jeg spurgte den højtærede finansminister, så jeg går ud fra, at han ikke kan have glemt hverken udvalget eller mit spørgsmål. Derfor vil jeg minde ham om det igen.

Finansministeren (Kampmann): Nu har det ærede medlem hr. Thorkil Kristensen bekræftet, hvad jeg sagde; det ærede medlem mener, at jeg har bekræftet, hvad han sagde. Mon det så ikke kan være, at vi er ved at blive enige?

Det ærede medlem glemte en ting, nemlig at de små bevægelser, der er blevet en følge

af proportionalsskatten her — det sagde jeg også — var meget små, og jeg synes, at man stærkt overdrev betydningen af dem.

Nu er det ikke værd, at jeg går ned igen uden at sige noget om det brugsforeningsudvalg. Jeg tror, at brugsforeningsudvalget arbejder virkelig energisk. Man er nået til et resultat på grundlag af et materiale — jeg kan desværre ikke huske fra hvilket skatteår — om forholdet mellem beskatningen af købmænd og beskatningen af brugsforeninger og de i brugsforeninger ansatte. Da udvalget havde set på dette materiale, blev man enig om, at nu ville man gerne se også resultaterne for det følgende år, og dem er man nu ved at arbejde.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagenes overgang til anden behandling
vedtoges uden afstemning.

Hans R. Knudsen: Jeg foreslår, at de 3 lovforslag henvises til et udvalg på 17 medlemmer.

Uden forhandling eller afstemning
vedtoges dette forslag.

Formanden: Da der foreligger indstilling fra grupperne, skal jeg allerede i indværende møde lade foretage valg af det udvalg, som det nu blev besluttet at nedsætte.

Man gik altså til:

Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående:

Forslag til lov om udskrivning af indkomst- og formueskatten til staten for skatteåret 1959-60,

forslag til lov om lempelse af beskatningen af merindtægt for skatteåret 1960-61

og

forslag til lov om børnetilskud.

Valgt blev: *Hans R. Knudsen, Holger Eriksen, Ove Hansen, M. Larsen (Kolding), Peter Nielsen, Edel Saunte, Axel Sørensen, Bawnsgaard, Niels Andersen, Thorkil Kri-*

stensen, Anders Andersen, Alfred Bøgh, Jens Chr. Christensen, Foged, Poul Møller, Jørgen Jørgensen (Ullerup) og H. K. Sørensen.

Formanden: Jeg skal lade den sidste sag udgå af dagsordenen. Der er herefter ikke mere at foretage i dette møde.

På den af indenrigsministeriet i medfør af valglovens § 50 udarbejdede liste findes opført som 1. stedfortræder for afdøde folketingsmand Nørrelund i Odense amtskreds remisearbejder Poul Søgaard, Odense.

Folketingets næste møde afholdes tirsdag den 24. februar kl. 14 med følgende dagsorden:

1) *Tredje behandling af:*

Forslag til lov om ændring i lov om uretmæssig konkurrence og varebetegnelse.

2) *Tredje behandling af:*

Forslag til lov om udførsel af frisk dansk frugt.

3) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om ændring i lov om naturfredning.

4) *Første behandling af:*

Forslag til normeringslov for finansåret 1959-60.

5) *Første behandling af:*

Forslag til lov om tillæg til lov om smitsomme sygdomme hos husdyrene.

6) *Første behandling af:*

Forslag til lov om udlevering af lovovertrædere til Finland, Island, Norge og Sverige.

Formanden meddelte sluttelig planen for tingets øvrige møder i den følgende uge.

Mødet hævet kl. 16¹⁰.

60. møde.

Tirsdag den 24. februar kl. 14.

Formanden: Da vi lørdag aften fik meddelelse om, at folketingsmand *Flemming Hvidberg* var død under sin forskningsrejse i Palæstina, måtte vi føle det som noget uvirkeligt, sådan som det undertiden sker, når et menneske, vi kender og holder af, går pludselig bort midt i sin gerning, og så måtte vi bagefter gøre os fortrolig med, at det er den hårde virkelighed.

Flemming Hvidbergs arbejde i dansk politik blev på flere måder præget af hans forskertrang, og der er ingen tvivl om, at den ofte har afholdt ham fra at lægge sig for tidlig fast på en påstand eller et overleveret standpunkt.

Da han i 1943 — efter det store nationale valg — første gang mødte i folketinget, var han både en moden mand og en trænet videnskabsmand, men han havde ikke nogen egentlig partipolitisk fortid. Alligevel gik han hurtigt og på naturlig måde ind i den arbejdsgang, der nødvendigvis må præge lovgivningsarbejdet. Det varede da heller ikke længe, inden hans parti brugte ham flittigt på en række betydningsfulde områder.

Det er vel ikke nødvendigt at fremhæve særlig stærkt, at det specielt var på undervisningsområdet og under løsningen af de kulturelle opgaver, man havde hårdt brug for Flemming Hvidbergs omfattende viden og store arbejdsevne.

Det følte da også som en selvfølge, at han overtog undervisningsministeriet, da hans parti var med til at danne regering i 1950, og det blev ikke mindre selvfølgeligt, at han efter sin afgang som minister var sit partis selvskrevne ordfører på en række kulturelle felter spændende lige fra den